BEGROTING 2025

Meerjarenraming 2026 - 2028

OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT

Begroting 2025 en meerjarenraming 2026 - 2028

Versie 14 maart 2024

In opdracht van	Dagelijks Bestuur Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
	Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
	Postbus 8035
	5601 KA Eindhoven
Auteur	Kees van Daal
Datum	14 maart 2024
Status	Vastgesteld door het dagelijks bestuur.

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Inhoudsopgave

1 INLEIDING 4

2 BELEIDSBEGROTING 5

2.1 MEERJARENVISIE 2023-2027 5
2.2 TOEKOMSTBESTENDIGE OMGEVINGSDIENSTEN 5

3 PROGRAMMAPLAN 7

3.1 PROGRAMMA LOKALE DIENSTVERLENING 7
3.2 PROGRAMMA REGIONALE SAMENWERKING 8
3.3 ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN 10
3.4 KOSTEN OVERHEAD 10
3.5 HEFFING VENNOOTSCHAPSBELASTING 11
3.6 ONVOORZIEN 11

4 PARAGRAFEN 12

4.1 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEHEERSING 12
4.2 FINANCIERING 14
4.3 BEDRIJFSVOERING 16
4.4 OPENBAARHEIDSPARAGRAAF 17
4.5 VERBONDEN PARTIJEN 17

5 FINANCIELE BEGROTING 18

5.1 OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 18
5.2 TOELICHTING OP HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 19
5.3 OPBOUW GEMIDDELD UURTARIEF 23
5.4 UITEENZETTING FINANCIËLE POSITIE EN DE TOELICHTING 25
5.5 MEERJARENRAMING 2026-2028 EN DE TOELICHTING 30

6 BIJLAGEN 32

6.1 SPECIFICATIE BIJDRAGE PER DEELNEMER 32
6.2 SPECIFICATIE BIJDRAGE PER DEELNEMER MEERJARIG (2026 T/M 2028) 33
6.3 OVERZICHT BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD 34
6.4 OVERZICHT BATEN EN LASTEN (EXPLOITATIE) 35
6.5 RISICO-INVENTARISATIE 36
6.6 LIJST VAN AFKORTINGEN 37

1 INLEIDING

Voor u ligt de (ontwerp)begroting 2025 met de meerjarenraming 2026–2028 van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB). Deze begroting is gebaseerd op de bestuurlijk vastgestelde uitgangspunten uit de *Kadernota 2025*. Daarnaast is rekening gehouden met relevante voortschrijdende (financiële) inzichten.

Kernpunten begroting

- De begroting laat een stijging van baten en lasten zien van 2,9%. Dit is lager dan de toegepaste indexering van lonen en prijzen van bijna 5,7%.
- Het gemiddeld uurtarief komt lager uit dan in de Kadernota 2025 werd aangekondigd. Het daalt van €126,31 naar €124,68. Dit is een aanvulling op de al verwerkte tariefsdaling van €0,95 wegens de beëindiging van de tijdelijke bekostiging (2023 en 2024) voor *Naar een Fitte Organisatie*.
- Het aan te houden weerstandsvermogen verschuift (wegens het begrotingstotaal dat boven de €30 miljoen uitstijgt) naar een minimumwaarde van €1,5 miljoen. Aan de algemene reserve wordt daarom €0,3 miljoen toegevoegd.
- Er wordt een ontwikkelbudget van €0,8 miljoen geïntroduceerd waarover aan het algemeen bestuur in december 2024 een nader besluit wordt voorgelegd op basis van een dan beschikbare samenhangende verbeteraanpak. Deze aanpak moet er toe leiden dat de ODZOB voldoet aan de robuustheidscriteria uit het Interbestuurlijk programma Versterking VTH-stelsel. Dit ontwikkelbudget wordt enkel ingezet na een expliciet akkoord van het algemeen bestuur.
- Het Programma regionale samenwerking bestaat (in lijn met AB-besluitvorming in maart 2024) vanaf 2025 uit 3 pijlers: Samen Sterk in Brabant (SSiB), Omgevingsveiligheid en Collectieve Taken.

Opbouw begroting

De begroting bestaat uit de volgende onderdelen:

- Het programmaplan dat ingaat op de programma's *lokale dienstverlening en regionale samenwerking* en daarnaast een toelichting geeft op ontwikkelingen in de overhead.
- De presentatie van de verplichte paragrafen, voor zover deze voor de ODZOB van toepassing is.
- De financiële begroting die nader ingaat op de ontwikkelingen van baten en lasten en de uiteenzetting van de financiële positie. Ook wordt hier ingegaan op de meerjarenraming.
- Bijlagen: de gespecificeerde bijdrage per deelnemer, het exploitatieoverzicht van baten en lasten, de geactualiseerde risico-inventarisatie en het overzicht van baten en lasten per taakveld.

De in de diverse tabellen gepresenteerde realisatiecijfers over 2023 betreffen conceptcijfers die nog niet door de accountant zijn geverifieerd.

2 BELEIDSBEGROTING

2.1 Meerjarenvisie 2023-2027

In maart 2023 is, als opvolger van het Concernplan 2019-2022, de Meerjarenvisie 2023-2027 door het algemeen bestuur vastgesteld. Deze visie is het uitgangspunt voor de te volgen koers van de ODZOB voor de komende jaren.

Het doel van de ODZOB is samen zorgen voor een veilige, gezonde en duurzame fysieke leefomgeving. Er zijn verschillende wetten en regels die het milieu en onze fysieke leefomgeving beschermen. We zijn daarbij complementair aan de andere twee Brabantse omgevingsdiensten, Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost, GGD Brabant-Zuidoost, Metropoolregio Eindhoven, Inspectie Leefomgeving & Transport, Functioneel Parket, waterschappen en werken samen.

Deze Meerjarenvisie gaat uit van deze brede aanpak gericht op de fysieke leefomgeving. We zien de fysieke leefomgeving niet als een gekaderd speelveld, maar als een omgeving om in te wonen, te werken, te leven en te verblijven. De ODZOB voert immers VTH- en adviestaken uit die gekoppeld zijn aan de landelijke, provinciale en gemeentelijke opgaven (beleid/regelgeving) en verwachtingen van het VTH-instrumentarium gericht op beperken van emissies en risico's in de fysieke leefomgeving. We staan niet alleen in dit speelveld en werken samen met anderen in de regio.

Daarbij wordt ook de urgentie bepaald door de milieutoestand in de regio. Onder andere de *Atlas van de fysieke leefomgeving* of onderzoeken van het *Planbureau voor de Leefomgeving* geven daar indicatoren voor. Ook hebben we rekening te houden met verschillende ambities in de regio, zoals deze verwoord zijn in de coalitieakkoorden of omgevingsplannen. Gerichtheid en focus is daarbij belangrijk, zodat verwachtingen en waarmaken in balans zijn.

De ODZOB wil werken vanuit de big-8 gedachte, waarbij de operationele cyclus bij de omgevingsdienst verbonden is met het strategische beleid ingevuld door landelijk, provinciaal en gemeentelijk beleid.

De visie kent drie thema's. 'Fundament op orde' zet in op het op orde hebben, onderhouden en verstevigen van het fundament (operationele cyclus). 'In samenhang' is het verbinden van uitvoering met beleid en het verbinden tussen verschillende beleidsopgaven in de praktijk. In een 'Regionaal platform' (strategische cyclus) gaat het om het voeden van het provinciale en gemeentelijke beleidskader met kennis en ervaring vanuit de uitvoering. In de visie wordt gekozen voor het FUNDAMENT OP ORDE (is primaire focus) en aanvullende inzet op de niveaus IN SAMENHANG en REGIONAAL PLATFORM daar waar urgentie of bestaande afspraken er specifiek om vragen. Dit speelt vooral bij de pijlers gezond en duurzaam.

2.2 Toekomstbestendige omgevingsdiensten

Naar aanleiding van een aantal landelijke rapporten werd duidelijk dat het VTH-stelsel in Nederland versterkt moest worden. Op 1 juli 2022 startte daarom het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel (IBP VTH). Het doel van het programma is het merkbaar verbeteren van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving en het verminderen van schade aan het milieu die vermeden had kunnen worden. Het IBP VTH is een samenwerking tussen Interprovinciaal Overleg (IPO), Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Ministerie Justitie en Veiligheid (JenV), Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en Ministerie Infrastructuur en Waterstaat (IenW). Omgevingsdienst NL biedt de klankbordgroepen en stuurgroep, projectleiding en advisering en helpt mee bij de uitvoering van projectwerkzaamheden.

Om de verbeteringen door te voeren zijn er zes pijlers binnen het programma. Het IBP stopt eind september 2024. De zes pijlers zijn:

1. Robuuste omgevingsdiensten en financiering
2. Bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving en vervolging
3. Informatievoorziening
4. Kennisinfrastructuur
5. Onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving
6. Monitoring kwaliteit milieutoezicht

In 2023 zijn voor uitwerking van pijler 1 afspraken gemaakt met als doel dat omgevingsdiensten per 1 april 2026 voldoen aan de robuustheidcriteria en de daarbij horende kritische prestatie-indicatoren (KPI's). In 2023 hebben alle omgevingsdiensten een (zelf)toetsing uitgevoerd. Deze zijn door IenW beoordeeld en op 19 december heeft de ODZOB de beoordeling ontvangen. Conclusie van IenW is dat geen enkele omgevingsdienst op dit moment robuust is. Op 7 maart 2024 heeft het algemeen bestuur ingestemd met een plan van aanpak robuustheid. Daarin zijn acht acties opgenomen die in 2024-2026 worden uitgevoerd met als doel per 1 april 2026 robuust te zijn.

3 PROGRAMMAPLAN

De ODZOB streeft naar de succesvolle uitvoering van de opgedragen werkzaamheden op het gebied van de fysieke leefomgeving; zowel voor deelnemers als niet-deelnemende organisaties. In de begroting 2025 worden de volgende programma's onderscheiden:

- Lokale dienstverlening
- Regionale samenwerking

In onderstaand overzicht zijn de baten, lasten en saldi per programma weergegeven.

Programmaplan * bedragen x 1€

Omschrijving	Baten	Lasten	Saldo
Programma Lokale dienstverlening	29.225.919	19.836.076	9.389.843
Programma Regionale samenwerking	2.040.828	1.576.462	464.366
Algemene dekkingsmiddelen	200.000	0	200.000
Overhead	0	9.749.208	-9.749.208
Heffing VPB	0	5.000	-5.000
Bedrag onvoorzien	0	0	0
Saldo van baten en lasten vóór mutatie reserves	31.466.746	31.166.746	300.000
Toevoeging en onttrekking reserves			
Mutatie reserves	0	300.000	-300.000
Totaal toevoeging en onttrekking aan reserves	0	300.000	-300.000
Saldo van baten en lasten na mutatie reserves	**31.466.746**	**31.466.746**	**0**

3.1 Programma lokale dienstverlening

Wat willen we bereiken?
De ODZOB wil samen met gemeenten, provincie en samenwerkingspartners bijdragen aan een veilige, gezonde en duurzame fysieke leefomgeving.

Wat gaan we daar voor doen?
Onder dit programma vallen de werkzaamheden die de ODZOB uitvoert voor zowel haar deelnemers, als voor overige publieke organisaties. Kenmerkend hierbij is de een-op-een relatie tussen de ODZOB (als opdrachtnemer) en de opdrachtgever. De ODZOB richt zich op vergunningverlening, toezicht, handhaving en advies op inhoudelijke thema's als milieu, bodem, water, landbouw, duurzaamheid, asbest, bouwen, omgevingskwaliteit en ruimtelijke ordening.

Wat mag het kosten?
In onderstaand overzicht worden de baten en lasten, onderverdeeld naar basis- en verzoektaken getoond. De inhoudelijke toelichting volgt in paragraaf 5.2.

Raming van baten en lasten; Programma Lokale dienstverlening * bedragen x 1€

Omschrijving	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten			
Basistaken	11.995.315	13.147.886	13.855.496
Verzoektaken	14.585.884	14.976.835	15.370.423
Totaal baten	26.581.198	28.124.720	29.225.919
Lasten			
Basistaken	7.893.453	9.238.534	9.403.936
Verzoektaken	10.241.849	10.523.669	10.432.140
Totaal lasten	18.135.302	19.762.203	19.836.076
Totaal saldo van baten en lasten	**8.445.896**	**8.362.517**	**9.389.843**
Toevoegingen aan reserves	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0
Resultaat	**8.445.896**	**8.362.517**	**9.389.843**

3.2 Programma regionale samenwerking

Wat willen we bereiken?
Ook bij dit programma is een veilige, gezonde en duurzame fysieke leefomgeving het uitgangspunt. Consensus tussen de deelnemers is hierbij van groot belang. In gezamenlijkheid wordt het collectief programma vastgesteld door het algemeen bestuur. Gemeentegrens-overstijgende ontwikkelingen, bundeling van expertise en schaalvoordelen liggen vaak ten grondslag aan onderdelen van dit programma. Het programma regionale samenwerking is breder dan het voorheen gebruikte collectief programma.

Wat gaan we daar voor doen?
Dit programma bestaat uit de volgende subprogramma's:

- Samen Sterk in Brabant (SSiB)
- Omgevingsveiligheid
- Programma Nazorg Omgevingswet
- Overige collectieve taken

De (provinciebrede) regie en uitvoering van *Samen Sterk in Brabant (SSiB)* is belegd bij de collega's van de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN). De financiële bijdrage vanuit onze regio loopt via de (begroting van de) ODZOB. Het algemeen bestuur van de ODZOB heeft op 7 maart 2024 een besluit genomen over de voortzetting van de deelname aan SSiB. Hierbij is ingestemd met het opnemen van de kosten die voortvloeien uit de SSiB-deelname vanaf 2025 in de ontwerpbegroting 2025.

De werkzaamheden voor de *Omgevingsveiligheid* maken vanaf 2022 onderdeel uit van het programma Regionale Samenwerking. Het algemeen bestuur besloot in de vergadering van 7 maart 2024 om de taken op het gebied van omgevingsveiligheid, op de wijze zoals deze de afgelopen 4 jaar zijn uitgevoerd en gefinancierd structureel op dezelfde manier voort te zetten. Aangezien dit uitgevoerd kan worden zonder een bijstelling van de hiervoor benodigde middelen, hoeft hierover geen goedkeuring meer plaats te vinden via de zienswijzeprocedure die van toepassing is op de ontwerpbegroting 2025.

Naar verwachting is 2025 het jaar waarin het *programma Nazorg Omgevingswet* kan worden beëindigd. Zoals is toegelicht in de Bestuursrapportage 2023 is het de bedoeling dat de middelen die in de begroting 2024 zijn gereserveerd voor dit programma voldoende van omvang zijn om de werkzaamheden voor 2024 én 2025 te kunnen bekostigen. Hierbij gaat het dan onder andere om de inzet van het eind 2023 geïntroduceerde Interventieteam Omgevingswet.

Het bestuurlijk vastgestelde *Collectieve Programma* maakt onderdeel uit van de *overige collectieve taken.* Sinds 2023 is hier een herijkt afwegingskader op van toepassing. Dit leidt tot een scherpere afbakening tussen structurele programmaonderdelen en projecten met een beperkte doorlooptijd.

Wat mag het kosten?
In het volgende overzicht worden de baten en lasten, onderverdeeld naar de subprogramma's, getoond.

Raming van baten en lasten; Programma Regionale samenwerking * bedragen x 1€

Omschrijving	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten			
Samen Sterk in Brabant (SSIB)	337.906	387.178	394.785
Omgevingsveiligheid	118.471	156.293	161.688
Programma Omgevingswet	415.023	488.232	0
Overige collectieve taken	1.178.115	1.434.832	1.484.355
Overige baten	323.549		
Totaal baten	2.373.065	2.466.535	2.040.828
Lasten			
Lasten	1.585.837	1.905.950	1.576.462
Totaal lasten	1.585.837	1.905.950	1.576.462
Totaal saldo van baten en lasten	**787.228**	**560.584**	**464.366**
Toevoegingen aan reserves	51.466	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0
Resultaat	**735.762**	**560.584**	**464.366**

3.3 Algemene dekkingsmiddelen

Onder de algemene dekkingsmiddelen zijn de verwachte rentebaten geraamd. Sinds 2023 heeft deze rente een zodanige ontwikkeling doorgemaakt, dat er voor 2025 hiervoor een raming kan worden opgenomen.

Wat mag het kosten?

Algemene dekkingsmiddelen * bedragen x 1€

Omschrijving	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	294.216	0	200.000
Lasten	nvt	nvt	nvt
Saldo Algemene dekkingsmiddelen	**294.216**	**0**	**200.000**
Toevoegingen aan reserves	669.226	0	300.000
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0
Resultaat	**-375.010**	**0**	**-100.000**

3.4 Kosten overhead

Het Besluit begroten en verantwoorden (Bbv) hanteert als definitie voor de overhead: *"Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces"*. Dit betreft derhalve de overheadfuncties van de ODZOB. Ook is hier het nieuwe *Ontwikkelbudget* opgenomen.

Wat mag het kosten?

Overhead * bedragen x 1€

Omschrijving	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	0	0	0
Lasten	8.099.073	8.913.102	9.749.208
Saldo overhead	**-8.099.073**	**-8.913.102**	**-9.749.208**
Toevoegingen aan reserves	215.791	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0
Resultaat	**-8.314.864**	**-8.913.102**	**-9.749.208**

3.5 Heffing vennootschapsbelasting

Net als andere publieke organisaties valt de ODZOB onder de vennootschapsbelastingplicht voor overheidsondernemingen. Een klein deel van de onze activiteiten valt onder de Vpb-plicht.

Wat mag het kosten?

Heffing Vennootschapsbelasting * bedragen x 1€

Omschrijving	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	0	0	0
Lasten	7.359	10.000	5.000
Saldo VPB	**-7.359**	**-10.000**	**-5.000**

3.6 Onvoorzien

De ODZOB beschikt niet (meer) over een post onvoorzien. Onderstaand overzicht is enkel opgenomen voor het volledige beeld.

Wat mag het kosten?

Onvoorzien * bedragen x 1€

Omschrijving	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	0	0	0
Lasten	0	0	0
Saldo Onvoorzien	**0**	**0**	**0**

4 PARAGRAFEN

Het Bbv schrijft voor dat in de beleidsbegroting ingegaan dient te worden op een zevental verplichte paragrafen. Voor de thema's lokale heffingen, onderhoud kapitaalgoederen en grondbeleid geldt dat deze niet van toepassing zijn voor de ODZOB. Vandaar dat daar niet nader op ingegaan wordt.

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In *de financiële verordening* is bepaald dat het algemeen bestuur het beleid over risico's vastlegt in een *nota weerstandsvermogen en risicomanagement*. De meest recente nota, met daarin kaders voor onder andere het risicomanagement, weerstandsvermogen, weerstandscapaciteit, algemene reserve en de verhoudingen binnen de gemeenschappelijke regeling is in 2022 door het algemeen bestuur vastgesteld.

Om adequaat en effectief te kunnen reageren op onvoorziene situaties met een onbekende impact dient de ODZOB te beschikken over een financiële buffer. Hierdoor kan de ODZOB risico's opvangen zonder dat dit leidt tot een extra financiële bijdrage van de deelnemers.

De *weerstandscapaciteit* bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de ODZOB kan beschikken om onvoorziene kosten te dekken; dit betreft de algemene reserve.

Het *weerstandsvermogen* is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de risico's (benodigde weerstandscapaciteit) die de ODZOB loopt. Om het weerstandsvermogen te kunnen duiden is inzicht nodig in de aard en omvang van risico's en in de beschikbare weerstandscapaciteit.

Het weerstandsvermogen komt tot uitdrukking in de verhouding (ratio) tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit.

$$Ratio\ weerstandsvermogen = \frac{Beschikbare\ weerstandscapaciteit}{Benodigde\ weerstandscapaciteit}$$

Indien deze ratio kleiner is dan 1, betekent dit dat de potentiële impact van de geïnventariseerde risico's groter is dan de beschikbare weerstandscapaciteit. Het deel dat de ODZOB niet zelfstandig kan afdekken dient door de deelnemers in hun eigen weerstandsvermogen te worden afgedekt. De ODZOB heeft als streefwaarde voor het weerstandsvermogen ≥ 1,0 vastgesteld. De werkelijke waarde per eind 2023 komt, naar verwachting, uit op 1,09.

In regio Zuidoost-Brabant hebben de grote gemeenschappelijke regelingen (4GR-verband), omwille van de eenvoud, afgesproken dat de streefwaarde van de algemene reserve wordt gebaseerd op het totaal van de baten in de begroting. Het totaal van baten en lasten in de begroting 2025 ligt iets boven de 30 miljoen. Dit leidt er toe dat de streefwaarde van de algemene reserve verschuift naar € 1,5 tot € 2,0 miljoen.

Tot en met 2023 was de streefwaarde van € 1,2 tot € 1,5 miljoen van toepassing. Bij het vaststellen van de jaarstukken 2023 wordt een voorstel gedaan om de algemene reserve aan te vullen tot de minimumwaarde die dan van toepassing is (te weten: € 1,2 miljoen). Hiervoor is een éénmalige storting van bijna € 0,7 miljoen nodig. Deze kan, naar verwachting, worden bekostigd uit het positieve resultaat over 2023.

In de voorliggende ontwerpbegroting is rekening gehouden met een verdere versteviging van het weerstandsvermogen tot een bedrag van € 1,5 miljoen. Er is geen hogere deelnemersbijdrage nodig om dit te kunnen effecturen. Indien de algemene reserve (en daarmee het weerstandsvermogen) wordt verhoogd naar € 1,5 miljoen komt de weerstandsratio uit op circa 1,36.

Risicomanagement betreft het effectief omgaan met de kansen en bedreigingen die de continuïteit (van de bedrijfsvoering) van de organisatie kunnen beïnvloeden. Hiervoor is het van belang dat er een continu proces wordt ingericht van identificeren, prioriteren en beheersen. Vandaar dat tweemaal per jaar de risico-inventarisatie wordt geactualiseerd. Deze is opgenomen in bijlage 6.5. De risico's met de hoogste potentiële impact kennen een verwachtingswaarde van circa € 1,1 miljoen en de risico's met een minder grote impact hebben een totale verwachtingswaarde van ruim € 0,7 miljoen.

Om een beeld te presenteren over de financiële positie van de ODZOB worden hier enkele kentallen gepresenteerd. Deze zijn afgeleid van de in paragraaf 5.4 getoonde geprognotiseerde balans.

Kengetallen

	Realisatie 2023	Raming 2024	Begroting 2025	Mjr 2026	Mjr 2027	Mjr 2028
Netto schuldquote	-8,6%	-5,2%	-5,3%	-5,0%	-5,5%	-5,5%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-8,6%	-5,2%	-5,3%	-5,0%	-5,5%	-5,5%
Solvabiliteitsratio	23,9%	22,8%	25,1%	25,4%	25,8%	26,3%
Structurele exploitatieruimte	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Netto schuldquote (streefwaarde: < 100%)
De netto schuldquote toont de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Een negatieve waarde duidt er op dat er per saldo geen sprake is van een schuld.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen (streefwaarde: < 100%)
Dit kengetal is gelijk aan de ongecorrigeerde versie omdat de ODZOB geen leningen verstrekt.

Solvabiliteitsratio (streefwaarde: ≥ 20%)
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin aan de financiële verplichtingen kan worden voldaan. Het betreft het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen bestaat uit de alle reserves en het exploitatieresultaat.

Structurele exploitatieruimte
De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele mutaties op de reserves te delen door de totale baten.

Grondexploitatie en belastingcapaciteit
Deze kengetallen zijn niet van toepassing op de ODZOB.

Beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.
De kengetallen van de ODZOB sluiten aan bij wat verwacht kan worden bij een gemeenschappelijke regeling. Het huidige beleid waarbij de algemene reserve gemaximeerd wordt op basis van de geraamde baten betekent dat er niet expliciet gestuurd wordt op de solvabiliteit van de ODZOB.

De structurele exploitatieruimte heeft voor de ODZOB slechts een beperkte betekenis. Deelnemers mogen verzoektaken slechts onder voorwaarden en in beperkte mate verminderen. Daarnaast wordt in de begroting uitgegaan van een kostendekkend gemiddeld uurtarief, waardoor baten en lasten in principe structureel in evenwicht zijn.

4.2 Financiering

In deze paragraaf worden de ontwikkelingen en uitgangspunten gepresenteerd met betrekking tot kasgeldlimiet, rente, geldleningen en beleid ten aanzien van treasury. Gezien de geringe invloed van de renteontwikkeling op de begroting heeft de ODZOB geen lange termijn rentevisie opgesteld.

Rentetoerekening
Onderstaand overzicht toont welke rentelasten en renteresultaat er verwacht wordt en wordt inzicht gegeven op welke wijze rente wordt toegerekend aan investeringen en projecten.

Renteschema * bedragen x 1€

	Omschrijving		
a	De externe rentelast over de korte en lange financiering		2.000
b	De externe baten (idem)		200.000
	Saldo rentelasten en rentebaten		-198.000
c1	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	0	
c2	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	
c3	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	
			0
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		-198.000
d1	Rente over eigen vermogen		0
d2	Rente over vreemd vermogen		0
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		-198.000
e	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		198.000
f	Renteresultaat op taakveld Treasury		0

De beperkte rentelast en de rentebaten worden toegerekend aan de overhead.

Leningen en kredietfaciliteiten
De ODZOB financiert haar activiteiten voornamelijk door de werkzaamheden op voorschotbasis te factureren. Enkel voor de verzoektaken buiten de werkprogramma's moet zelf financiering geregeld worden. Hiervoor beschikt de ODZOB over een kredietfaciliteit tot maximaal € 1,8 mln.

Kasgeldlimiet
Ter beperking van het renterisico op de netto-vlottende schuld (schulden met een looptijd van minder dan één jaar) heeft de wetgever de kasgeldlimiet vastgesteld. Zo wordt voorkomen dat fluctuaties van de korte rente direct een relatief grote impact hebben op de rentelasten tijdens een boekjaar.

Voor gemeenschappelijke regelingen bedraagt de kasgeldlimiet 8,2% van het begrotingstotaal. Het saldo van vlottende schulden en vlottende middelen wordt afgezet tegen het begrotingstotaal.

Voor de ODZOB komt dit in 2025 neer op een saldo van maximaal ruim € 2,5 mln. Uit onderstaande tabel blijkt dat de ODZOB binnen deze norm blijft.

Kasgeldlimiet * bedragen x 1 €

Omschrijving	ultimo 2023	ultimo 2024	ultimo 2025
1 Vlottende schuld			
- opgenomen gelden < 1 jaar	-	-	-
- schuld in rekening-courant	-	-	-
- door derden gestorte gelden < 1 jaar	-	-	-
- overige schulden / overlopende passiva	510.443	510.443	510.443
Totaal	*510.443*	510.443	510.443
2 Vlottende middelen			
- contante gelden in kas	-	-	-
- tegoeden rekening courant	5.638.209	5.371.001	5.298.263
- overige uitstaande tegoeden < 1 jaar	1.874.223	1.874.223	1.874.223
Totaal	*7.512.431*	7.245.224	7.172.485
3 Toets kasgeldlimiet			
3.1 Totaal netto vlottende schuld (1 -/- 2)	-7.001.988	-6.734.781	-6.662.042
3.2 Toegestane kasgeldlimiet	2.099.242	2.508.483	2.580.273
Ruimte (3.2 -/- 3.1)	9.101.230	9.243.264	9.242.316
Berekening toegestane kasgeldlimiet			
Begrotingstotaal	25.600.512	30.591.255	31.466.746
Normpercentage	8,20%	8,20%	8,20%
Norm	2.099.242	2.508.483	2.580.273

Renterisiconorm

Ter beperking van het renterisico op vaste schuld bestaat er een renterisiconorm. Deze norm schrijft voor welk deel van de leningen (> 1 jaar) maximaal vernieuwd mag worden in een begrotingsjaar. Voor gemeenschappelijke regelingen is dit vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. Bij de ODZOB is in 2025 geen sprake van herfinanciering en daardoor wordt er voldaan aan de norm.

Renterisiconorm * bedragen x 1 €

Variabelen	2024	2025	2026	2027
1 Renteherzieningen	0	0	0	0
2 Aflossingen	0	0	0	0
3 Renterisico (1+2)	0	0	0	0
4 Renterisiconorm	6.118.251	6.293.349	6.293.349	6.293.349
5a Ruimte onder risiconorm (4 > 3)	6.118.251	6.293.349	6.293.349	6.293.349
5b Overschrijding risiconorm (3 > 4)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Berekening renterisiconorm (4)				
Begrotingstotaal	30.591.255	31.466.746	31.466.746	31.466.746
Percentage 20%	6.118.251	6.293.349	6.293.349	6.293.349
Minimumbedrag conform regeling	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000

4.3 Bedrijfsvoering

In 2023 en 2024 is en wordt gewerkt aan de uitvoering van '*Naar een fitte organisatie'*. Tegelijkertijd is 2024 voor de ODZOB een bijzonder jaar. In de eerste drie kwartalen gaat een aantal onderzoeken leiden tot aanbevelingen tot verbetering van het functioneren: het Medewerkersonderzoek, de archiefinspectie en de inventarisatie van de kwaliteitscriteria. De provincie laat bovendien een onderzoek uitvoeren naar de efficiency (bedrijfsvoeringstaken die geen relatie hebben met de uitvoering van VTH-taken) van de drie Brabantse omgevingsdiensten. Daarnaast worden gesprekken gevoerd met de ondernemingsraad en wordt binnen het management het gesprek gevoerd om tot een gezamenlijk beeld te komen van wat er nodig is voor de groei c.q. het verbeteren van het functioneren van de ODZOB. En 2024 is tenslotte ook het jaar waarin het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel op de verschillende pijlers producten gaat opleveren waarvan de verwachting is dat deze worden ingebed in de samenwerking met de deelnemers en de bedrijfsvoering van de ODZOB.

Gezien de hiervoor geschetste context is voor de ODZOB een behapbare en samenhangende aanpak nodig. Een aanpak waarbij de beschikbare ontwikkelcapaciteit gericht wordt op die projecten en activiteiten die er op dat moment (en in die volgorde) het meest toe doen. Niet alles kan tegelijk en het succes en tempo wordt in hoge mate bepaald door de beschikbare ontwikkelcapaciteit.

Robuustheid richt zich immers niet alleen op de criteria en voorwaarden om te komen tot een omgevingsdienst die goed kán functioneren. Fundament op orde richt zich op de (stapeling van) alle activiteiten en projecten die nodig zijn om de ODZOB daadwerkelijk goed te láten functioneren.

In lijn met het rapport *'Naar een fitte organisatie'* zal de verbeteraanpak zich vooral richten op dat wat nodig is voor het goed functioneren van de mens en proceskwaliteit en informatie gestuurd werken. Bovendien is er aandacht nodig voor het versterken van de samenwerking en relatie met onze deelnemers/opdrachtgevers. De verwachting is dat de ODZOB eind 2024 in staat zal zijn de hiervoor beschreven meerjarige, behapbare en samenhangende verbeteraanpak gereed te hebben.

Momenteel bestaat er nog geen zicht op de structurele en incidentele financiële en organisatorische gevolgen die voortvloeien uit het aangehaalde plan van aanpak. In de voorliggende ontwerpbegroting 2025 wordt daarom een nieuw onderdeel, te weten een *Ontwikkelbudget*, geïntroduceerd. Hierbij kan worden gedacht aan een versterking van het innovatiebudget/opleidingsbudget in het kader van de robuustheidscriteria. Het kan ook gaan om incidentele impulsen of structurele inzet in het versterken van het fundament op orde dan wel het vertalen en realiseren van de IBP-afspraken. Tenslotte kan dit budget ook worden gezien als een buffer voor onder andere de eventuele structurele gevolgen van de invoering van de Omgevingswet en het opvangen van de risico's die de krappe arbeidsmarkt met zich meebrengt (verhouding vast personeel-externe inhuur).

In de AB-vergadering van december 2024 volgt een plan van aanpak inclusief een onderbouwing van de hiervoor benodigde middelen (op basis van enkele alternatieve scenario's) voor dit *Ontwikkelbudget*. Hierdoor kan het algemeen bestuur een afgewogen keuze maken. Pas na vaststelling van dit plan kan over de benodigde middelen worden beschikt. Tot die tijd staat er bij wijze van spreken een hek omheen.

Door deze middelen nu in de ontwerpbegroting 2025 beschikbaar te houden kunnen alle gemeenteraden en Provinciale Staten hun zienswijze geven op dit initiatief.

4.4 Openbaarheidsparagraaf

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. De Woo vervangt de Wet openbaarheid van bestuur. Artikel 3.5 van de Woo schrijft voor dat een bestuursorgaan in de begroting aandacht besteedt aan de beleidsvoornemens voor de uitvoering van de wet. Bij de Woo staan de volgende pijlers centraal:

- Actieve openbaarmakingsplicht: de overheid moet sommige informatie uit zichzelf openbaar maken;
- Openbaarmakingsplicht op verzoek: de overheid maakt informatie openbaar als iemand erom vraagt;
- Informatiehuishoudingsplicht: overheidsinformatie moet goed te vinden zijn.

Actieve openbaarmaking
De Woo noemt elf categorieën van informatie die actief openbaar moeten worden gemaakt. In de loop van 2024 zal meer duidelijkheid komen over wanneer de verplichting tot actieve openbaarmaking voor de elf informatiecategorieën ingaat. Dit zal stapsgewijs worden ingevoerd voor de afzonderlijke categorieën. Vooruitlopend daarop gaan wij het proces inrichten voor de actieve openbaarmaking van de informatiecategorieën.

Passieve openbaarmaking: Woo-verzoeken
Iedereen kan de ODZOB vragen om bepaalde informatie openbaar te maken: het Woo-verzoek. Ook bij openbaarmaking op verzoek gaat de Woo ervan uit dat het belang van openbaarheid altijd geldt en alleen in uitzonderingsgevallen een bijzonder belang vóór openbaarmaking kan gaan. Concreet betekent dit dat een Woo-verzoek (of onderdelen daarvan) alleen kan (of kunnen) worden geweigerd wanneer een beschermd belang in het geding is.

Informatiehuishoudingsplicht
Eén van de uitgangspunten van de Woo is dat de informatiehuishouding op orde is. De verbetering van de informatiehuishouding is bij de ODZOB niet nieuw. Jaarlijks worden stappen gezet, mede onder invloed van het zaakgericht werken en digitalisering.

4.5 Verbonden partijen

Sinds 2018 is de ODZOB aangesloten bij het Bureau Inkoop en Aanbestedingen Zuidoost-Brabant (Bizob). Deze stichting heeft zich ontwikkeld tot een expertisecentrum op het gebied van inkoop en aanbestedingen, waar inmiddels meer dan 35 publieke organisaties bij aangesloten zijn. De ODZOB heeft een indirect bestuurlijk belang (via vertegenwoordiging in de Vergadering van Aangeslotenen) en een financieel belang in de Bizob, vandaar dat Bizob hier als verbonden partij wordt gepresenteerd.

De ODZOB heeft geen voornemens om zich aan andere organisaties te verbinden.

5 FINANCIELE BEGROTING

5.1 Overzicht van baten en lasten

Overzicht van baten en lasten

	Realisatie 2023			Begroting 2024			Begroting 2025		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma									
Programma Lokale dienstverlening	26.581.198	18.135.301	8.445.896	28.124.720	19.762.203	8.362.517	29.225.919	19.836.076	9.389.843
- Basistaken [1)]	*11.995.315*	*7.893.453*	*4.101.862*	*13.147.886*	*9.238.534*	*3.909.352*	*13.855.496*	*9.403.936*	*4.451.560*
- Verzoektaken [2)]	*14.585.883*	*10.241.849*	*4.344.034*	*14.976.835*	*10.523.669*	*4.453.166*	*15.370.423*	*10.432.140*	*4.938.283*
Programma Regionale samenwerking	2.373.065	1.585.837	787.228	2.466.535	1.905.950	560.584	2.040.828	1.576.462	464.366
Totaal Programma's	28.954.262	19.721.138	9.233.124	30.591.255	21.668.153	8.923.102	31.266.746	21.412.538	9.854.208
Algemene dekkingsmiddelen	294.216	0	294.216	0	0	0	200.000	0	200.000
Overhead	0	8.099.073	-8.099.073	0	8.913.102	-8.913.102	0	9.749.208	-9.749.208
Heffing VPB	0	7.359	-7.359	0	10.000	-10.000	0	5.000	-5.000
Bedrag onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten vóór mutatie reserves	29.248.479	27.827.570	1.420.909	30.591.255	30.591.255	0	31.466.746	31.166.746	300.000
Toevoeging en onttrekking reserves									
Mutatie reserves	0	936.483	-936.483	0	0	0	0	300.000	-300.000
Totaal toevoeging en onttrekking aan reserves	0	936.483	-936.483	0	0	0	0	300.000	-300.000
Saldo van baten en lasten na mutatie reserves	29.248.479	28.764.053	484.426	30.591.255	30.591.255	0	31.466.746	31.466.746	0

[1)] De gerealiseerde baten 2023 zijn inclusief €55.028 externe projectkosten.

[2)] De gerealiseerde baten 2023 zijn inclusief €877.145 externe projectkosten.

5.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

De *baten* van de ODZOB bestaan voornamelijk uit de vergoeding voor werkzaamheden uit de individuele werkprogramma's van de deelnemers en de deelnemersbijdragen voor de regionale samenwerking, waaronder het collectief programma. De door de ODZOB uitgevoerde activiteiten worden verrekend op basis van gerealiseerde uren tegen het toepasselijke tarief uit de producten- en dienstencatalogus (PDC). Daarnaast worden directe (project)kosten voor derden één op één doorbelast.

De begroting 2025 is, zoals gebruikelijk, gebaseerd op de meest recente ramingen uit werkprogramma's (in dit geval: 2024) en de afzonderlijke onderdelen uit het programma regionale samenwerking (voor zover van toepassing). De opgedragen werkprogramma's voor 2024 kennen de Omgevingswet als uitgangspunt.

Het volume van de vastgestelde werkprogramma's 2024 komt uit op € 24,56 mln. Het geraamd volume van opdrachten buiten de werkprogramma's (inclusief niet-deelnemers) komt uit op € 4,67 mln. Het totaal van het programma *individuele dienstverlening* bedraagt hierdoor € 29,23 mln.

Het programma *regionale samenwerking* sluit op een bedrag van € 2,04 mln. De totale baten die voortvloeien uit het uitvoeren van werkzaamheden tellen op tot € 31,27 mln. Daarnaast wordt rekening gehouden met € 0,20 mln. aan rentebaten, waardoor de totale baten uitkomen op € 31,47 mln.

De *lasten* bestaan voornamelijk uit personeelsgerelateerde kosten, waaronder salarissen en kosten externe inhuur. In de kostenramingen is rekening gehouden met:

- De gevolgen van de Cao voor 2024-2025; zowel voor wat betreft de aangekondigde salarisverhogingen als een afname van het aantal werkbare dagen.
- De prijsindexcijfers uit de Macro Economische Verkenning 2024, voor het begrotingsjaar 2025.
- De benodigde externe inhuur wordt afgeleid van de totale benodigde capaciteitsinzet, rekening houdend met de verwachte inzet van medewerkers met een vast dienstverband.
- De overige personele kosten hebben deels een variabel karakter (bewegen mee met de geraamde bezetting) en deels een vast karakter en zijn geactualiseerd op basis van onderliggende contracten en verwachte kostenstijgingen.
- De afschrijvingen zijn gebaseerd op zowel de lasten die voortvloeien uit eerdere investeringen als uit nieuwe c.q. vervangingsinvesteringen.

De in de begroting 2025 toegepaste indexering sluit (op een afronding na) aan op de in de *Kadernota 2025* gepresenteerde indexcijfers. De gemiddelde indexering komt daarmee uit op 5,7%.

Indexering tarieven

	index	gewicht	gewogen
Lonen	6,7%	67%	4,5%
Prijzen	3,5%	33%	1,2%
Totaal		100%	5,7%

Het totaal van de lasten sluit op € 31,17 mln. Het verschil met het totaal van de baten is € 0,30 mln. en is het gevolg van de geraamde storting in de algemene reserve ter versterking van het weerstandsvermogen.

Onderstaand overzicht toont de verschillende kostenrubrieken op hoofdlijnen en de kostentoerekening naar de programma's. Tenslotte wordt een toelichting gegeven op de ontwikkelingen per kostensoort.

Lasten naar kostensoort en programma * bedragen x 1€

POST	Programma Lokale dienstverlening	Programma Regionale samenwerking	Overhead	Heffing Vpb	Totaal
Personeel	19.089.957	1.279.702	6.425.653	0	26.795.311
Uitbesteding	0	0	252.000	0	252.000
Kapitaallasten	0	0	308.968	0	308.968
Organisatiekosten	419.285	28.107	1.962.586	0	2.409.978
Ontwikkelingsbudget	0	0	800.000	0	800.000
TOTAAL LASTEN (excl. doorbelastingen)	19.509.241	1.307.808	9.749.208	0	30.566.258
Externe (door te belasten) kosten	0	595.488	0	0	595.488
TOTAAL LASTEN (incl. doorbelastingen)	19.509.241	1.903.296	9.749.208	0	31.161.746
Overige lasten	0	0	0	5.000	5.000
TOTAAL LASTEN	19.509.241	1.903.296	9.749.208	5.000	31.166.746

Personeel

Om te komen tot de realisatie van 246.000 declarabele uren moet de ODZOB over een passende hoeveelheid personeel beschikken. Voor 2025 wordt uitgegaan van 1.299 declarabele uren per medewerker in het primaire proces. Deze declarabiliteitsnorm ligt lager dan eerder werd gepresenteerd in de *Kadernota 2025*. In de nieuwe Cao wordt namelijk het aantal bovenwettelijke vakantiedagen verhoogd naar 8 (dat waren er tot nu toe 7).

Als gevolg hiervan komt de benodigde personele inzet uit op 236,7 fte, die als volgt zijn verdeeld:

- Primair proces 189,4 fte
- Overhead 47,3 fte (20% van het totaal)
- Totaal 236,7 fte

Gemiddelde bezetting * aantal in fte's

POST	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Dienstverband	178,9	185,0	194,3
Inhuur / payroll	47,8	53,3	42,4
Totaal	226,7	238,3	236,7

Voor 2025 wordt gerekend met een flexibele schil van 18%.

De personele kosten (in totaal € 26,79 mln.) bestaan uit de volgende categorieën:

- Salarissen eigen personeel
- Externe inhuur
- Opleidingen
- Reis- en verblijfskosten
- Overige personele kosten

De geraamde *salariskosten* komen in 2025 uit op bijna €20,08 mln. Dat is €1,26 mln. meer dan in 2024. De geraamde kosten voor *externe inhuur* dalen met €1,48 mln. naar €5,48 mln. De stijging van de kosten voor vast personeel is kleiner dan de daling van de kosten voor externe inhuur.

Per saldo is dit een voordelig effect (van €219.000) dat wordt verklaard uit de volgende ontwikkelingen:

- Het aandeel van externe inhuur (de flexibele schil) is verlaagd van 22% naar 18%. De gemiddelde kosten per fte voor vast personeel liggen lager dan die voor externe inhuur.
- De totale personele inzet neemt af met 1,6 fte. Hierdoor nemen de personele kosten af ten opzichte van 2024.
- Zowel de gemiddelde inhuurkosten als de gemiddelde salariskosten blijken in de herziene begroting 2023 en de begroting 2024 te hoog geraamd te zijn. Dit wordt veroorzaakt door een veranderende samenstelling van het personeelsbestand; het vertrek van meer ervaren (senior) medewerkers kan niet altijd op een vergelijkbare wijze opnieuw worden ingevuld. Gevolg hiervan is dat er (gemiddeld genomen) minder ervaren medewerkers worden aangetrokken waarvan de honorering ook iets lager ligt dan die van de ervaren medewerkers. Bij het inhuren van externen speelt (bij bepaalde expertises) hetzelfde; daar zijn nauwelijks (zeer) ervaren professionals beschikbaar, waardoor er enkel kan worden beschikt over medewerkers op medior of junior niveau.
- Op basis van de realisatiecijfers uit 2023 voor salarissen en externe inhuur zijn deze kosten opnieuw berekend, rekening houdend met recente Cao-ontwikkelingen voor 2024 en 2025.

De raming voor de *opleidingskosten* zijn (nog) niet in lijn gebracht met de robuustheidscriteria die vanaf 2026 van toepassing worden (te weten: 3% van de loonsom). De raming voor 2025 kent een grondslag van 2% van deze kosten en komt uit op een bedrag van €398.000. Dit is inclusief de kosten die voortkomen uit de op handen staande ODNL Academy.

Het budget voor *reis- en verblijfskosten* daalt wegens (naar verwachting) minder reisbewegingen naar €320.000. De *overige personele kosten* stijgen naar €519.000. Dit vloeit voort uit geactualiseerde ramingen voor werving & selectie, personeels-bijeenkomsten en Arbo- en thuiswerkfaciliteiten.

Uitbesteding

Onder uitbesteding vallen de kosten voor extern onderzoek en advies. Het grootste deel van dit budget betreft advieskosten over inkoop (Bizob) en kosten voor de externe accountant. In 2024 waren hier ook de (tijdelijke) kosten geraamd om te komen tot een *fitte organisatie*; vanaf 2025 is dit niet meer het geval. De totale raming voor externe advieskosten komt uit op €252.000 (bijna €236.000 minder dan in 2024).

Kapitaallasten

Kapitaallasten bestaan uit rente en afschrijvingen. Bij de ODZOB gaat het in praktische zin enkel om afschrijvingen omdat er nauwelijks sprake is van een externe financieringsbehoefte (met daaruit voortvloeiende rentekosten) voor deze investeringen. De kapitaallasten zijn in 2025 marginaal gestegen ten opzichte van 2024. De raming voor 2025 komt uit op ruim € 309.000 en is gebaseerd op een geactualiseerd investeringsprogramma (met name op gebied van IT-voorzieningen).

In 2024 zal duidelijk worden of er, en zo ja welke, investeringen nodig zijn ten behoeve van de huisvesting van de ODZOB. Het huurcontract van het huidige kantoorpand loopt tot eind 2025. De huidige ramingen kunnen pas geconcretiseerd worden nadat er een keuze is gemaakt over de huisvestingslocatie van de ODZOB. Paragraaf 5.4. bevat het geactualiseerde investeringsoverzicht voor 2024.

Organisatiekosten

De organisatiekosten hebben betrekking op onder andere kantoorkosten, IT-gerelateerde kosten, huur- en servicekosten en aanverwante zaken. De totale raming voor 2025 bedraagt €2,41 mln. en dat is hoger dan in 2024 toen de raming uitkwam op €2,30 mln.

Er is de afgelopen jaren fors geïnvesteerd in de *IT-beheerkosten*. Een gedegen beheer is en blijft van groot belang. Vandaar dat deze kosten €35.000 hoger zijn dan in 2024 (maar ook beduidend lager dan in 2023 het geval was). De *pandgebonden servicekosten* stijgen met €25.000 ten opzichte van 2024; onder andere als gevolg van de hogere energiekosten. Ook hier geldt weer dat de raming lager ligt dan de werkelijke kosten in 2023. De kosten voor lidmaatschappen/contributies stijgen in 2025 met €21.000 ten opzichte van 2024. Dit vloeit voort uit een verwachte stijging van de bijdrage aan koepelorganisatie ODNL (van €40.000 naar €80.000) per jaar.

Programmakosten

Nieuw in deze begroting is de raming voor een ontwikkelbudget van €0,8 mln. Dit initiatief vloeit voort uit het Interbestuurlijk Programma versterking VTH-stelsel. Zowel in paragraaf 2.1 (toekomstbestendige omgevingsdiensten) als in de paragraaf bedrijfsvoering (4.3) is de achtergrond hiervan nader toegelicht.

Externe programmakosten

In het *programma Regionale Samenwerking* zijn externe programmakosten opgenomen die worden bekostigd door de deelnemersbijdragen aan dit programma. De zijn als volgt opgebouwd:

- Bijdrage aan SSiB €394.875
- Bijdrage Brabantbrede meldkamer €121.638
- Contractmanagement Regionaal Meetnet €66.901
- Diversen €12.164
- ***Totaal*** ***€595.488***

5.3 Opbouw gemiddeld uurtarief

Het gemiddeld uurtarief dat in de voorliggende Begroting 2025 wordt gepresenteerd kent zijn oorsprong in de *Kadernota 2025*. Daarin werd de volgende opzet vastgesteld:

- Gemiddeld uurtarief 2024 €120,52
- Opslag fitte organisatie vervalt vanaf 2025 - €0,95
- Loonontwikkeling MEV 2024 (4,5%) €5,34
- Prijsontwikkeling MEV 2024 (1,2%) €1,39
- Gemiddeld uurtarief begroting 2025 €126,31

Vanaf 2025 hebben onze medewerkers recht op één extra bovenwettelijke verlofdag. Hierdoor daalt de declarabiliteitsnorm van 1.306 uur per uur naar 1.299 uur per fte en stijgt het benodigd aantal fte.

Bij het opstellen van de Ontwerpbegroting 2025 is gebleken dat zowel de geraamde salariskosten als de geraamde kosten voor externe inhuur te hoog zijn ingeschat. Op basis van de gerealiseerde kosten in 2023 zijn de gemiddelde kosten per fte (zowel voor vast personeel als externe inhuur) opnieuw becijferd. Daarnaast is rekening gehouden met de salarisontwikkelingen voor 2024 en 2025 (gebaseerd op de recent afgesloten Cao 2024-2025). Dit alles heeft tot gevolg dat de eerder gepresenteerde tariefontwikkeling voor 2025 neerwaarts kan worden bijgesteld. Concreet betekent dit het volgende:

- Gepresenteerd gemiddeld uurtarief Kadernota 2025 €126,31
- Tariefbijstelling wegens lagere personele kosten - €1,63
- Gemiddeld uurtarief begroting 2025 €124,68

Het gemiddeld uurtarief voor 2025 komt daarmee uit op €124,68 en is als volgt opgebouwd:

Berekening gemiddelde uurtarieven * bedragen x 1€

	Direct	Overhead	Totaal
Totaal lasten[1)]	21.412.538	9.749.208	31.161.746
Vennootschapsbelasting	0	5.000	5.000
Storting algemene reverve		300.000	300.000
Totaal lasten	*21.412.538*	*10.054.208*	*31.466.746*
-/- Waarvan gedekt uit externe programmakosten	595.488	0	595.488
-/- Algemene dekkingsmiddelen	0	200.000	200.000
Kosten 2024 na dekking uit programmakosten en algemene dekkingsmiddelen	*20.817.050*	*9.854.208*	*30.671.258*
Aantal declarabele uren[2)]	246.000	246.000	246.000
Gemiddeld uurtarief	84,62	40,06	124,68

[1)] Zie bijlage 6.4 voor een nadere onderbouwing van de lasten;

[2)] Aantal directe fte's (189,4) x aantal declarabele uren per directe fte (1.299 uur);

Kengetallen

	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Uurtarief[1)]	€ 115,16	€ 120,52	€ 124,68
Declarabele uren	235.990	249.000	246.000
FTE's direct	180,00	190,70	189,38
Gemiddeld aantal declarabele uren per directe FTE	1.311	1.306	1.299
Ziekteverzuim	*6,6%*	*6,0%*	*6,0%*
FTE's			
Direct	180,00	190,70	189,38
Overhead	46,70	47,60	47,34
Totaal	*226,70*	*238,30*	*236,72*

5.4 Uiteenzetting financiële positie en de toelichting

De financiële positie wordt toegelicht in de volgende overzichten waarin de verwachte ontwikkelingen op de balans zijn weergegeven. Dit voor zowel het begrotingsjaar als voor de meerjarenraming.

Geprognotiseerde begin- en eindbalans: activa

(Geprognosticeerde) balans per 31-12 * bedragen x 1 €

ACTIVA	Realisatie 2023	2024	2025	2026	2027	2028
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Materiële vaste activa	**545.150**	**851.181**	**1.022.454**	**1.137.995**	**977.885**	**977.885**
Investeringen met een economisch nut	*545.150*	*851.181*	*1.022.454*	*1.137.995*	*977.885*	*977.885*
Financiële vaste activa	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal vaste activa	545.150	851.181	1.022.454	1.137.995	977.885	977.885
Vlottende activa						
Voorraden	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Onderhanden werk	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	**7.260.359**	**6.993.152**	**6.920.413**	**6.654.873**	**6.664.983**	**6.514.983**
Vorderingen op openbare lichamen	*1.856.349*	*1.856.349*	*1.856.349*	*1.856.349*	*1.856.349*	*1.856.349*
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar;	*5.386.136*	*5.118.929*	*5.046.190*	*4.780.650*	*4.790.760*	*4.640.760*
Overige vorderingen	*17.874*	*17.874*	*17.874*	*17.874*	*17.874*	*17.874*
Liquide middelen	**252.072**	**252.072**	**252.072**	**252.072**	**252.072**	**252.072**
Banksaldi	*252.072*	*252.072*	*252.072*	*252.072*	*252.072*	*252.072*
Overlopende activa	**2.130.757**	**1.648.530**	**1.648.530**	**1.648.530**	**1.648.530**	**1.648.530**
De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:						
- Europese overheidslichamen	*0*					
- het Rijk	*0*					
- overige Nederlandse overheidslichamen	*0*					
Overige nog te ontvangen bedragen	*1.719.306*					
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	*411.451*					
Totaal vlottende activa	9.643.189	8.893.754	8.821.015	8.555.475	8.565.585	8.415.585
TOTAAL ACTIVA	**10.188.338**	**9.744.935**	**9.843.469**	**9.693.469**	**9.543.469**	**9.393.469**

Geprognotiseerde begin- en eindbalans: passiva

(Geprognosticeerde) balans per 31-12 * bedragen x 1 €

PASSIVA	Realisatie 2023	2024	2025	2026	2027	2028
Vaste passiva						
Eigen vermogen	**2.433.223**	**2.217.432**	**2.465.966**	**2.465.967**	**2.465.967**	**2.465.967**
Algemene reserve	*1.200.000*	*1.684.426*	*1.984.426*	*1.984.426*	*1.984.426*	*1.984.426*
Bestemmingsreserve verlofdagen	*481.541*	*481.541*	*481.541*	*481.541*	*481.541*	*481.541*
Bestemmingsreserve nazorg omgevingswet	*51.466*	*51.466*	*0*	*0*	*0*	*0*
Bestemmingsreserve fitte organisatie	*215.791*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Resultaat boekjaar voor bestemming	*484.426*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Voorzieningen	**309.946**	**232.334**	**232.334**	**232.334**	**232.334**	**232.334**
Spaarverlof	*43.174*	*43.174*	*43.174*	*43.174*	*43.174*	*43.174*
Bovenmatig verlofsaldo	*189.160*	*189.160*	*189.160*	*189.160*	*189.160*	*189.160*
Transitievergoedingen	*77.612*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Vaste schulden	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Binnenlandse banken en overige financiele instellingen	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Totaal vaste financieringsmiddelen	2.743.169	2.449.766	2.698.300	2.698.300	2.698.300	2.698.300
Vlottende passiva						
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	**510.443**	**510.443**	**510.443**	**510.443**	**510.443**	**510.443**
Overige schulden	*510.443*	*510.443*	*510.443*	*510.443*	*510.443*	*510.443*
Overlopende passiva	**6.934.726**	**6.784.726**	**6.634.726**	**6.484.726**	**6.334.726**	**6.184.726**
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, m.u.v van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	*1.724.544*					
De van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, uitgesplitst naar:						
- Europese overheidslichamen						
- het Rijk	*907.493*					
- overige Nederlandse overheidslichamen						
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	*4.302.689*					
Totaal vlottende passiva	7.445.169	7.295.169	7.145.169	6.995.169	6.845.169	6.695.169
TOTAAL PASSIVA	**10.188.338**	**9.744.935**	**9.843.469**	**9.693.469**	**9.543.469**	**9.393.469**

EMU-saldo

EMU-saldo * bedragen x 1 €

	Realisatie 2023	2024	2025	2026	2027	2028
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	484.426	0	0	0	0	0
2. Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	249.004	218.666	306.968	221.727	290.459	293.110
3. Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	0	0	0	0	0	0
4. Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	0	483.128	613.000	393.000	406.000	133.000
5. Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	0	0	0	0	0	0
6a. Verkoopopbrengsten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs)	0	0	0	0	0	0
6b. Boekwinst op desinvesteringen in (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
7. Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	0	0	0	0	0	0
8a. Verkoopopbrengsten van grond (tegen verkoopprijs)	0	0	0	0	0	0
8b. Boekwinst op grondverkopen	0	0	0	0	0	0
9. Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	0	0	0	0	0	0
10. Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	0	0	0	0	0	0
Boekwinst bij verkoop effecten	0	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	733.429	-264.462	-306.032	-171.273	-115.541	160.110

Jaarlijkse arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume

Deze verplichtingen hebben betrekking op de verlofrechten van onze medewerkers. Mede door ruimere verlofregelingen wordt het steeds lastiger om een gedegen onderscheid te maken tussen het al dan niet bovenmatige deel van de verlofrechten van onze medewerkers. Dit kan gevolgen hebben voor de aard en omvang van de bestemmingsreserve en de twee voorzieningen die de ODZOB hiervoor in het leven heeft geroepen wegens de jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen.

Investeringen

Investeringen worden ook wel materiële vaste activa of kapitaalgoederen genoemd. Kenmerkend zijn de meerjarige gevolgen. Het aanschaffen van materiële vaste activa gaat gepaard met het doen van investeringen. Goederen worden geactiveerd indien ze langere tijd meegaan en gedurende deze periode een bepaalde waarde behouden. De materiële vaste activa worden op de balans verantwoord.

De (jaarlijkse) lasten die voortvloeien uit het investeren in materiële vaste activa maken onderdeel uit van het overzicht van baten en lasten; te weten de kapitaallasten.

Investeringen met een economisch nut * bedragen x 1€

Type investering	Kredietaanvraag					
	2024*	2025	2026	2027	2028	Totaal
bedrijfsgebouwen	74.128	500.000	200.000	0	0	774.128
machines, apparaten, installaties	32.000	28.000	28.000	36.000	28.000	152.000
inventaris	10.000	15.000	25.000	10.000	15.000	75.000
hardware	367.000	70.000	140.000	360.000	90.000	1.027.000
Totaal	**483.128**	**613.000**	**393.000**	**406.000**	**133.000**	**2.028.128**

* Het krediet 2024 betreft deels doorgeschoven, nog niet benutte kredieten uit 2023

In bovenstaand overzicht is uitgegaan van het doorschuiven van kredieten uit 2023 naar 2024 (€ 213.713 van in totaal € 483.128). De investeringsbehoefte voor 2025 komt uit op een krediet € 613.000. Deze kredietaanvraag voor 2025 houdt verband met kosten die (kunnen) voortvloeien uit de in 2024 te maken keuze voor de toekomstige huisvesting van de ODZOB.

Verloop reserves en voorzieningen

De ODZOB beschikt naast de algemene reserve over drie bestemmingsreserves en eveneens drie voorzieningen. Het betreft concreet:

- Bestemmingsreserve verlofdagen
- Bestemmingsreserve Fitte Organisatie
- Bestemmingsreserve Nazorg Omgevingswet
- Voorziening spaarverlof
- Voorziening bovenmatig verlofsaldo
- Voorziening transitievergoeding

De verwachte, op onderdelen nog indicatieve, ontwikkeling van de reserves en voorzieningen wordt hieronder gepresenteerd.

Stand van de reserves per 31-12 * bedragen x 1€

	Realisatie 2023	2024	2025	2026	2027	2028
Algemene reserve						
Algemene reserve	1.684.426	1.684.426	1.984.426	1.984.426	1.984.426	1.984.426
Totaal algemene reserves	1.684.426	1.684.426	1.984.426	1.984.426	1.984.426	1.984.426
Bestemmingsreserves						
Bestemmingsreserve verlofdagen	481.541	481.541	481.541	481.541	481.541	481.541
Bestemmingsreserve Nazorg Omgevingswet	51.466	51.466	0			
Bestemmingsreserve Fitte Organisatie	215.791	0	0			
Totaal bestemmingsreserves	748.798	533.007	481.541	481.541	481.541	481.541
TOTAAL VAN DE RESERVES	**2.433.223**	**2.217.432**	**2.465.966**	**2.465.967**	**2.465.967**	**2.465.967**

Stand en verloop van de reserves * bedragen x 1€

	Realisatie 2023	2024	2025	2026	2027	2028
Algemene reserve						
Saldo per 1-1	530.774	1.684.426	1.684.426	1.984.426	1.984.426	1.984.426
bij: Aanvulling tot minimumniveau € 1,2 miljoen	669.226	0	0	0	0	0
bij: Aanvulling tot minimumniveau € 1,5 miljoen	0	0	300.000	0	0	0
bij: Resultaat voorgaand boekjaar	484.426	0	0	0	0	0
Saldo per 31-12	1.684.426	1.684.426	1.984.426	1.984.426	1.984.426	1.984.426
Bestemmingsreserve verlofdagen						
Saldo per 1-1	481.541	481.541	481.541	481.541	481.541	481.541
bij:	0	0	0	0	0	0
af:	0	0	0	0	0	0
Saldo per 31-12	481.541	481.541	481.541	481.541	481.541	481.541
Bestemmingsreserve Nazorg Omgevingswet						
Saldo per 1-1	0	51.466	51.466	0	0	0
bij:	51.466	0	0	0	0	0
af:	0	0	51.466	0	0	0
Saldo per 31-12	51.466	51.466	0	0	0	0
Bestemmingsreserve Fitte Organisatie						
Saldo per 1-1	0	215.791	0	0	0	0
bij:	215.791	0	0	0	0	0
af:	0	215.791	0	0	0	0
Saldo per 31-12	215.791	0	0	0	0	0
TOTAAL VAN DE RESERVES	**2.433.223**	**2.217.432**	**2.465.966**	**2.465.966**	**2.465.966**	**2.465.966**

Stand van de voorzieningen per 31-12 * bedragen x 1€

	Realisatie 2023	2024	2025	2026	2027	2028
Voorzieningen						
Spaarverlof	43.174	43.174	43.174	43.174	43.174	43.174
Bovenmatig verlofsaldo	189.160	189.160	189.160	189.160	189.160	189.160
Transitievergoedingen	77.612	0	0	0	0	0
TOTAAL VAN DE VOORZIENINGEN	**309.946**	**232.334**	**232.334**	**232.334**	**232.334**	**232.334**

Stand en verloop van de voorzieningen * bedragen x 1€

	Realisatie 2023	2024	2025	2026	2027	2028
Spaarverlof personeel						
Saldo per 1-1	23.824	43.174	43.174	43.174	43.174	43.174
bij:	19.350	0	0	0	0	0
af:	0	0	0	0	0	0
Saldo per 31-12	43.174	43.174	43.174	43.174	43.174	43.174

	Realisatie 2023	2024	2025	2026	2027	2028
Bovenmatig verlofsaldo personeel						
Saldo per 1-1	64.440	189.160	189.160	189.160	189.160	189.160
bij:	124.720	0	0	0	0	0
af:	0	0	0	0	0	0
Saldo per 31-12	189.160	189.160	189.160	189.160	189.160	189.160

	Realisatie 2023	2024	2025	2026	2027	2028
Transitievergoedingen						
Saldo per 1-1	0	77.612	0	0	0	0
bij:	77.612	0	0	0	0	0
af:	0	77.612	0	0	0	0
Saldo per 31-12	77.612	0	0	0	0	0

TOTAAL VAN DE VOORZIENINGEN	**309.946**	**232.334**	**232.334**	**232.334**	**232.334**	**232.334**

In de gepresenteerde ontwikkeling van de algemene reserve toont bovenstaand overzicht dat het gehele (verwachte) positieve resultaat over 2023 aan de algemene reserve wordt toegevoegd. Het algemeen bestuur neemt daarover medio 2023 een besluit.

Hoewel op dit moment niet duidelijk is wat de verwachtingen zijn over het spaarverlof van het ODZOB-personeel en van de ontwikkeling in het bovenmatig aandeel binnen het verlofsaldo, ligt het in de lijn der verwachting dat hier de komende jaren mutaties in gaan optreden.

5.5 Meerjarenraming 2026-2028 en de toelichting

De meerjarenraming bij de begroting richt zich op de 3 jaren volgend op het begrotingsjaar; in dit geval betreft dat de periode 2026 tot en met 2028.

Meerjarenraming van baten en lasten

Overzicht van baten en lasten

* bedragen x 1€

	Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma												
Programma Lokale dienstverlening	29.225.919	19.836.076	9.389.843	29.225.919	19.836.076	9.389.843	29.225.919	19.836.076	9.389.843	29.225.919	19.836.076	9.389.843
- Basistaken [1)]	*13.855.496*	*9.403.936*	*4.451.560*	*13.855.496*	*9.403.936*	*4.451.560*	*13.855.496*	*9.403.936*	*4.451.560*	*13.855.496*	*9.403.936*	*4.451.560*
- Verzoektaken [2)]	*15.370.423*	*10.432.140*	*4.938.283*	*15.370.423*	*10.432.140*	*4.938.283*	*15.370.423*	*10.432.140*	*4.938.283*	*15.370.423*	*10.432.140*	*4.938.283*
Programma Regionale samenwerking	2.040.828	1.576.462	464.366	2.040.828	1.576.462	464.366	2.040.828	1.576.462	464.366	2.040.828	1.576.462	464.366
Totaal Programma's	31.266.746	21.412.538	9.854.208	31.266.746	21.412.538	9.854.208	31.266.746	21.412.538	9.854.208	31.266.746	21.412.538	9.854.208
Algemene dekkingsmiddelen	200.000	0	200.000	200.000	0	200.000	200.000	0	200.000	200.000	0	200.000
Overhead	0	9.749.208	-9.749.208	0	9.749.208	-9.749.208	0	9.749.208	-9.749.208	0	9.749.208	-9.749.208
Heffing VPB	0	5.000	-5.000	0	5.000	-5.000	0	5.000	-5.000	0	5.000	-5.000
Bedrag onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten vóór mutatie reserves	31.466.746	31.166.746	300.000	31.466.746	31.166.746	300.000	31.466.746	31.166.746	300.000	31.466.746	31.166.746	300.000
Toevoeging en onttrekking reserves												
Mutatie reserves	0	300.000	-300.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal toevoeging en onttrekking aan reserves	0	300.000	-300.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten na mutatie reserves	31.466.746	31.466.746	0	31.466.746	31.166.746	300.000	31.466.746	31.166.746	300.000	31.466.746	31.166.746	300.000

De meerjarenraming is opgesteld in prijzen 2025, er is dus geen indexering toegepast voor de jaren 2026 t/m 2028. Uit bovenstaande raming blijkt vanaf 2026 een positief resultaat van € 300.000. Dit komt voort uit de geraamde storting in de algemene reserve van € 300.000 (ter versterking van het weerstands-vermogen) in 2025. Op dit moment bestaat er geen aanleiding om een dergelijke storting vanaf 2026 jaarlijks te herhalen.

Dit betekent dat vanaf 2026 het gemiddeld uurtarief, los van de op dat moment aan de orde zijnde loon- en prijsontwikkelingen zou kunnen dalen (*indicatief: € 300.000 / 246.000 uur = € 1,22*).

Naast de specificatie van de bijdrage per deelnemer voor 2025 (bijlage 6.1) is ook de bijdrage per deelnemer voor de jaren 2026 t/m 2028 gepresenteerd (bijlage 6.2). De bedragen voor de jaren 2026, 2027 en 2028 zijn gelijk aan elkaar.

Meerjarenraming incidentele baten en lasten
Dit is niet van toepassing.

Meerjarenraming structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves
Dit is niet van toepassing.

6 BIJLAGEN

6.1 Specificatie bijdrage per deelnemer

Baten per deelnemer

* bedragen x 1€

Deelnemer	Begroting 2025								Begroting 2024		Realisatie 2023
	Programma Lokale dienstverlening			Programma Regionale samenwerking				TOTAAL	Totaal	Waarvan landelijke basistaken	Totaal
	Landelijke basistaken	Verzoektaken	Totaal	Samen Sterk in Brabant	Omgevings-Veiligheid	Collectieve taken	Totaal				
Gemeente Asten	601.367	257.312	858.679	12.253	4.102	42.850	59.206	917.884	913.966	546.001	938.603
Gemeente Bergeijk	480.364	57.428	537.792	12.253	3.282	39.794	55.329	593.120	580.449	388.728	471.074
Gemeente Best	428.209	231.500	659.708	12.253	6.655	33.624	52.532	712.240	705.383	422.622	676.531
Gemeente Bladel	556.873	70.085	626.958	12.253	4.102	54.972	71.327	698.286	681.422	497.608	565.332
Gemeente Cranendonk	559.853	56.848	616.700	12.253	3.282	55.675	71.209	687.910	681.994	459.873	556.041
Gemeente Deurne	1.062.085	655.126	1.717.211	12.253	9.116	76.037	97.407	1.814.618	1.786.678	1.026.650	1.480.722
Gemeente Eersel	384.797	35.273	420.071	12.253	3.282	72.035	87.570	507.640	497.503	365.753	438.272
Gemeente Eindhoven	1.263.217	590.630	1.853.847	12.253	30.631	177.401	220.285	2.074.132	2.039.250	1.016.625	1.880.072
Gemeente Geldrop-Mierlo	327.907	128.151	456.058	12.253	5.834	50.442	68.529	524.587	501.869	269.819	525.144
Gemeente Gemert-Bakel	1.110.867	334.371	1.445.238	12.253	10.028	90.476	112.757	1.557.995	1.532.243	884.327	1.355.978
Gemeente Heeze-Leende	509.331	60.840	570.171	12.253	2.553	30.784	45.590	615.761	604.953	462.306	422.089
Gemeente Helmond	814.917	290.535	1.105.452	12.253	18.233	104.091	134.578	1.240.029	1.218.977	649.566	1.060.043
Gemeente Laarbeek	725.663	927.180	1.652.843	12.253	2.461	58.420	73.134	1.725.977	1.457.318	617.416	1.708.506
Gemeente Nuenen	323.477	89.975	413.452	12.253	2.461	22.229	36.944	450.396	443.685	289.540	401.521
Gemeente Oirschot	510.249	54.362	564.611	12.253	3.282	53.209	68.743	633.354	618.310	489.086	525.500
Gemeente Reusel-de Mierden	421.341	27.556	448.897	12.253	820	28.419	41.492	490.389	480.390	403.210	514.074
Gemeente Someren	677.176	307.002	984.178	12.253	5.014	50.824	68.091	1.052.269	1.034.415	664.797	999.128
Gemeente Son en Breugel	339.125	111.863	450.989	12.253	3.282	39.660	55.195	506.183	501.764	326.596	429.298
Gemeente Valkenswaard	478.120	63.496	541.616	12.253	3.282	29.558	45.093	586.709	599.752	439.238	508.796
Gemeente Veldhoven	334.575	125.206	459.781	12.253	5.834	58.061	76.148	535.929	468.555	267.110	578.058
Gemeente Waalre	191.726	46.017	237.743	12.253	1.641	14.541	28.435	266.178	260.295	164.528	225.639
Provincie Noord-Brabant	1.754.256	6.181.074	7.935.330	137.472	32.508	301.255	471.235	8.406.564	9.464.726	2.496.490	6.810.045
Deelnemers buiten werkprogramma	0	3.496.690	3.496.690	0	0	0	0	3.496.690	2.830.572	0	3.615.052
Overige klanten	0	1.171.904	1.171.904	0	0	0	0	1.171.904	686.783	0	1.945.197
Totaal baten uit opdrachten	13.855.496	15.370.423	29.225.919	394.785	161.688	1.484.355	2.040.828	31.266.746	30.591.255	13.147.886	28.630.714

6.2 Specificatie bijdrage per deelnemer meerjarig (2026 t/m 2028)

Baten per deelnemer

Deelnemer	Meerjarenraming 2026 t/m 2028: bijdrage per jaar							
	Programma Lokale dienstverlening			Programma Regionale samenwerking				TOTAAL
	Landelijke basistaken	Verzoektaken	TOTAAL	Samen Sterk in Brabant	Omgevings-Veiligheid	Collectieve taken	Totaal	
Gemeente Asten	601.367	257.312	858.679	12.253	4.102	42.850	59.206	917.884
Gemeente Bergeijk	480.364	57.428	537.792	12.253	3.282	39.794	55.329	593.120
Gemeente Best	428.209	231.500	659.708	12.253	6.655	33.624	52.532	712.240
Gemeente Bladel	556.873	70.085	626.958	12.253	4.102	54.972	71.327	698.286
Gemeente Cranendonk	559.853	56.848	616.700	12.253	3.282	55.675	71.209	687.910
Gemeente Deurne	1.062.085	655.126	1.717.211	12.253	9.116	76.037	97.407	1.814.618
Gemeente Eersel	384.797	35.273	420.071	12.253	3.282	72.035	87.570	507.640
Gemeente Eindhoven	1.263.217	590.630	1.853.847	12.253	30.631	177.401	220.285	2.074.132
Gemeente Geldrop-Mierlo	327.907	128.151	456.058	12.253	5.834	50.442	68.529	524.587
Gemeente Gemert-Bakel	1.110.867	334.371	1.445.238	12.253	10.028	90.476	112.757	1.557.995
Gemeente Heeze-Leende	509.331	60.840	570.171	12.253	2.553	30.784	45.590	615.761
Gemeente Helmond	814.917	290.535	1.105.452	12.253	18.233	104.091	134.578	1.240.029
Gemeente Laarbeek	725.663	927.180	1.652.843	12.253	2.461	58.420	73.134	1.725.977
Gemeente Nuenen	323.477	89.975	413.452	12.253	2.461	22.229	36.944	450.396
Gemeente Oirschot	510.249	54.362	564.611	12.253	3.282	53.209	68.743	633.354
Gemeente Reusel-de Mierden	421.341	27.556	448.897	12.253	820	28.419	41.492	490.389
Gemeente Someren	677.176	307.002	984.178	12.253	5.014	50.824	68.091	1.052.269
Gemeente Son en Breugel	339.125	111.863	450.989	12.253	3.282	39.660	55.195	506.183
Gemeente Valkenswaard	478.120	63.496	541.616	12.253	3.282	29.558	45.093	586.709
Gemeente Veldhoven	334.575	125.206	459.781	12.253	5.834	58.061	76.148	535.929
Gemeente Waalre	191.726	46.017	237.743	12.253	1.641	14.541	28.435	266.178
Provincie Noord-Brabant	1.754.256	6.181.074	7.935.330	137.472	32.508	301.255	471.235	8.406.564
Deelnemers buiten werkprogramma	0	3.496.690	3.496.690	0	0	0	0	3.496.690
Overige klanten	0	1.171.904	1.171.904	0	0	0	0	1.171.904
Totaal baten uit opdrachten	13.855.496	15.370.423	29.225.919	394.785	161.688	1.484.355	2.040.828	31.266.746

6.3 Overzicht baten en lasten per taakveld

Baten en lasten per taakveld * bedragen x 1€

		Baten	Lasten	Saldo
0.	**Bestuur en ondersteuning**			
0.4	Overhead	0	9.749.208	-9.749.208
0.5	Treasury	200.000	0	200.000
0.8	Overige baten en lasten	0	0	0
0.9	Vennootschapsbelasting	0	5.000	-5.000
0.10	Mutaties reserves	0	300.000	-300.000
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0
7.	**Volksgezondheid en milieu**			
7.2	Riolering	599.455	439.268	160.187
7.4	Milieubeheer	25.421.852	17.120.369	8.301.483
8.	**Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing**			
8.3	Bouwen en wonen	5.245.439	3.852.900	1.392.539
Saldo van baten en lasten op taakvelden		31.466.746	31.466.746	0

6.4 Overzicht baten en lasten (exploitatie)

* bedragen x 1€

Baten		Realisatie 2023	Begroting 2024			Begroting 2025			Afwijking 2025 t.o.v. 2024
		Totaal	Totaal			Totaal			Totaal
	PROGRAMMA								
	Programma Lokale Dienstverlening	26.581.198	28.124.720			29.225.919			1.101.198
	Programma Regionale Samenwerking	2.373.065	2.466.535			2.040.828			-425.707
	Totaal baten programma's	28.954.262	30.591.255			31.266.746			675.491
	Algemene dekkingsmiddelen	294.216	0			200.000			200.000
	Totaal Baten	**29.248.479**	**30.591.255**			**31.466.746**			**875.491**

Lasten		Totaal	Totaal	Overhead	Toerekening aan programma's	Totaal	Overhead	Toerekening aan programma's	Totaal
1	**PERSONEEL**								
1.0	*Fte*	*226,7*	*238,3*	*47,7*	*190,7*	*236,7*	*47,3*	*189,4*	*-1,6*
1.1	Salariskosten	16.535.588	18.821.074	4.773.707	14.047.366	20.080.940	4.668.103	15.412.837	1.259.866
1.2	Opleidingskosten	246.460	360.000	360.000	0	398.000	398.000	0	38.000
1.4	Reis- en verblijfskosten	289.211	347.000	80.121	266.879	320.000	67.782	252.218	-27.000
1.5	Overige personeelskosten	520.540	433.914	383.334	50.580	518.825	462.622	56.203	84.911
1.6	Inhuur	5.940.646	6.956.794	644.516	6.312.278	5.477.546	829.146	4.648.400	-1.479.248
	TOTAAL personeel	23.532.445	26.918.782	6.241.678	20.677.103	26.795.311	6.425.653	20.369.658	-123.470
2	**UITBESTEDING**								
2.1	Onderzoeken, advies	351.057	487.725	487.725	0	252.000	252.000	0	-235.725
	TOTAAL uitbesteding	351.057	487.725	487.725	0	252.000	252.000	0	-235.725
3	**KAPITAALLASTEN**								
3.1	Afschrijving gebouwen	85.135	85.000	85.000	0	92.630	92.630	0	7.630
3.3	Afschrijving machines, apparaten en installaties	155.900	196.000	196.000	0	210.942	210.942	0	14.942
3.4	Afschrijving overige materiële vaste activa	6.277	8.000	8.000	0	3.397	3.397	0	-4.603
3.6	Rente wegens externe financiering	1.691	3.000	3.000	0	2.000	2.000	0	-1.000
	TOTAAL kapitaallasten	249.004	292.000	292.000	0	308.968	308.968	0	16.968
4	**ORGANISATIE KOSTEN**								
4.1	Telefonie (vast / mobiel)	72.280	28.000	28.000	0	33.000	33.000	0	5.000
4.2	Printen / kopieren	14.933	13.000	13.000	0	15.000	15.000	0	2.000
4.3	ICT helpdesk / externe support	432.572	280.000	280.000	0	315.000	315.000	0	35.000
4.4	Automatisering / licenties / onderhoud	826.063	1.075.564	665.698	409.865	1.078.978	651.586	427.392	3.414
4.5	Kantoor / drukwerk / porto	64.495	70.000	70.000	0	76.000	76.000	0	6.000
4.6	Abonnementen / lidmaatschappen	80.181	109.000	109.000	0	130.000	110.000	20.000	21.000
4.7	Verzekeringen	49.656	52.000	52.000	0	56.000	56.000	0	4.000
4.8	Leaseauto's	39.119	57.000	57.000	0	60.000	60.000	0	3.000
4.10	Huur gebouw	335.584	359.000	359.000	0	363.000	363.000	0	4.000
4.11	Servicekosten pandgebonden (beheer)	317.169	257.000	257.000	0	282.000	282.000	0	25.000
4.13	Uitbesteding salaris administratie	488	1.000	1.000	0	1.000	1.000	0	0
4.14	Overige kosten	-2	0	0	0	0	0	0	0
	TOTAAL organisatie kosten	2.232.539	2.301.564	1.891.698	409.865	2.409.978	1.962.586	447.392	108.414
5	**PROGRAMMAKOSTEN**								
5.1	Ontwikkelbudget	0	0	0	0	800.000	800.000	0	800.000
	TOTAAL programma kosten	0	0	0	0	800.000	800.000	0	
TOTAAL LASTEN (excl. door te belasten kosten)		**26.365.045**	**30.000.071**	**8.913.102**	**21.086.969**	**30.566.258**	**9.749.208**	**20.817.050**	**-233.813**
7	**DOOR TE BELASTEN DIRECTE KOSTEN**								
7.1	Externe kosten programma Regionale Samenwerking	522.993	581.185	0	581.185	595.488	0	595.488	14.303
7.2	Externe kosten t.b.v. opdrachten	932.173	PM	0	PM	PM	0	PM	PM
	TOTAAL door te belasten kosten	1.455.166	581.185	0	581.185	**595.488**	**0**	**595.488**	**14.303**
TOTAAL PROGRAMMALASTEN		**27.820.211**	**30.581.255**	**8.913.102**	**21.668.153**	**31.161.746**	**9.749.208**	**21.412.538**	**-219.510**
	Overige lasten								
8.1	Heffing VPB	7.359	10.000			5.000			-5.000
	TOTAAL overige lasten	7.359	10.000			5.000			-5.000
TOTAAL LASTEN		**27.827.570**	**30.591.255**			**31.166.746**			**-224.510**
Gerealiseerd resultaat vóór mutatie reserves		**1.420.909**	**0**			**300.000**			
Toevoegingen aan reserves		-936.483	0			-300.000	-300.000		-300.000
Ontrekkingen aan reserves			0			0			0
Gerealiseerd resultaat na mutatie reserves		**484.426**	**0**			**0**			**-300.000**

6.5 Risico-inventarisatie

Samenvatting geïnventariseerde risico's ODZOB

Risico	Beheersmaatregel	Classificering			4) verwachtings-waarde
		1) kans	2) effect	3) score	
a. Strategische risico's **b. Informatie risico's**					
2.5 Ransomware	Medewerkers voortdurend attenderen op gevaar. Friendly hackers benaderen voor test. Bewustwordingscampagne: blijvende aandacht! 2023: workshops voor alle medewerkers	15%	€ 600.000	6	€ 90.000
c. Imago/politieke risico's					
3.3 Publiciteit en negatieve berichtgeving leidt tot negatief imago	Zowel deelnemers als ODZOB moeten blijvend investeren in samenwerking. Verbetertraject medio 2023 afgerond.	60%	€ 500.000	12	€ 300.000
d. Materiële risico's **e. Procedure risico's** **f. Aansprakelijkheidsrisico's** **g. Financiële risico's**					
7.2 Niet-actuele beheer- en investeringsplannen voor apparatuur / faciliteiten en PBM's	Beheerfunctie verstevigen. Regie bij Financien, verantwoordelijkheid bij IT en facilitair. Bij uitrol nieuwe laptops wordt registratie gefaciliteerd door IT-leverancier.	40%	€ 150.000	6	€ 60.000
7.4 Toename regeldruk vanuit de rijksoverheid	Ontwikkelingen beoordelen en noodzakelijke gevolgen in uitvoering nemen. Waar nodig verwerken in de begroting. Aandacht voor gedegen governance i.r.t. ministeries en ODNL.	60%	€ 225.000	8	€ 135.000
h. Letsel en veiligheidsrisico's/Arbo en arbeidsrisico's **i. Personeelsrisico's**					
10.1 Ziekteverzuim en doorbetaling loonkosten	Traject Fitte Organisatie ingezet om ziekteverzuim te voorkomen en te beteugelen.	40%	€ 250.000	6	€ 100.000
10.4 Niet kunnen beschikken over voldoende en gekwalificeerd personeel, zowel vast als inhuur	Strategische personeelsplanning is voorwaarde, uitvoeren van gerichte acties bepalen succes. Gaat bijvoorbeeld om andere manier van werven en benaderen arbeidsmarkt. Middels goed personeelsbeleid mensen binden aan de organisatie. Samen met andere OD's benadrukken meerwaarde werken voor publieke zaak.	60%	€ 600.000	12	€ 360.000
10.8 Kennisverlies als gevolg van uitstroom van medewerkers / inhuur via flexibele schil	Middels strategische personeelsplanning zoveel mogelijk vooruitkijken naar natuurlijke uitstroom en opvolgers klaarstomen via persoonlijk ontwikkelplan. Hierdoor verminderen kennis uitstroom. Bij jonge medewerkers is dit moeilijker te voorzien. Middels goed personeelsbeleid mensen binden aan de organisatie.	40%	€ 150.000	6	€ 60.000
Totaal risico's categorie 6 t/m 12			€ 2.475.000		€ 1.105.000

Toelichting op de kolommen:

Voor elk van de risico's is een kans bepaald. Hiervoor zijn een viertal categorieën vastgesteld (5, 15, 40 en 60%). Aan deze kansen zijn respectievelijk de volgende wegingsfactoren toegekend: 1, 2, 3 en 4.

Voor elk van de risico's is ingeschat wat het effect in euro's is wanneer het fenomeen zich daadwerkelijk voordoet. Aan de hand van de omvang van het effect is ook hier een wegingsfactor toegekend:

- < € 100.000 : wegingsfactor 1
- € 100.000 - € 500.000 : wegingsfactor 2
- € 500.000 - € 1.000.000 : wegingsfactor 3
- > € 1.000.000 : wegingsfactor 4

Voor elk van de risico's is door vermenigvuldiging van de wegingsfactor uit 1) en 2) een totaalscore bepaald. Deze totaalscore is een indicatie voor de ernst van het risico. Voor elk van de risico's is door vermenigvuldiging kans en effect de verwachtingswaarde bepaald.

Toelichting bij de rijen:

Elke rij bevat een categorie geïdentificeerde risico's. Wanneer de totaalscore van de betreffende categorie kleiner is dan 6, is het risico niet gepresenteerd. De totale verwachtingswaarde van deze risico's bedraagt circa € 752.250.

6.6 Lijst van afkortingen

Afkorting	Betekenis
AB	Algemeen bestuur
ABP	Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds
BBT	Best beschikbare technieken
BBV	Besluit Begroting en verantwoording
Bizob	Bureau Inkoop en aanbestedingen Zuidoost-Brabant
BNG	Bank voor Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon opsporingsambtenaar
Bor	Besluit Omgevingsrecht
BPO	Bestuurlijk platform omgevingsrecht
BROS	Brabantse omgevingsscan
DB	Dagelijks bestuur
DIV	Documentaire informatievoorziening
DMS	Document management systeem
DSO	Digitaal stelsel Omgevingswet
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
EMU	Economische en monetaire unie
FTE	Fulltime-equivalent
GGD	Gemeentelijke of gemeenschappelijke gezondheidsdienst
GGDBZO	GGD Brabant-Zuidoost
GPO	Gemeenschappelijk Platform Omgevingsdienst
GR	Gemeenschappelijke regeling
HRM	Human resource management
ICT	Informatie en communicatie technologie
IGW	Informatie gestuurd werken
ITV	Intensivering toezicht veehouderij
LNV	Ministerie van Landbouw, natuur en voedselveiligheid
MER	Milieu effect rapportage
MEV	Macro economische verkenning
NSL-monitoringstool	Nationaal samenwerkingsprogramma luchtkwaliteit
ODBN	Omgevingsdienst Brabant Noord
ODNL	Omgevingsdienst NL
ODZOB	Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
OMWB	Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant
OZB	Onroerende zaak belasting
P&C	Planning & control
P&O	Personeel en organisatie
PAS	Programmatische aanpak stikstof

Afkorting	Betekenis
PFAS	Poly- en perfluoralkylstoffen
RES	Regionale energiestrategie
RIVM	Rijksinstituut voor volksgezondheid en milieu
RO	Ruimtelijke ordening
ROK	Regionaal operationeel kader
SSiB	Samen sterk in Brabant
TNO	Nederlandse organisatie voor toegepast natuurwetenschappelijk onderzoek
VGO	Veehouderij en gezondheid omwonenden
VIO	Vergunningverlener in opleiding
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
Vpb	Vennootschapsbelasting
VRBZO	Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
Wbb	Wet Bodembescherming
Wkb	Wet kwaliteitsborging voor het bouwen
ZZS	Zeer zorgwekkende stoffen